

ОСНОВНИ ДАННИ ЗА КУЛТУРАТА В ОБЛАСТ ВАРНА ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

Статистическите изследвания на НСИ в областта на културата осигуряват информация за дейността на музеите, театрите, библиотеките, кината, радио- и телевизионната програмна дейност и производството на филми. Основните показатели и обхватът на изследванията са в съответствие с методологическите изисквания на ЮНЕСКО.

1. Културни институции

В обхвата на културните институции се включват музеите, театрите и музикалните колективи (сценичните изкуства) и библиотеките.

1.1. Музеи

Към 31.12.2020 г. в област Варна функционират 8 музея, регистрирани съгласно Закона за културното наследство.

През 2020 г. движимите културни ценности, които са част от Националния музеен фонд и са включени в експозициите на музеите в област Варна, са 183 хил. фондови единици и в сравнение с 2019 г. техният брой се увеличава с 1.2%. Цифровизирани са едва 7 303 фондови единици, което е с 2 319 повече в сравнение с предходната година.

Посещенията в музеите през 2020 г. са 85 хил. и в сравнение с 2019 г. намаляват със 72.1%. В дните със свободен вход са осъществени 10.6% от посещенията в музеите. Посещенията на чужденци намаляват с 92.1% в сравнение с предходната година и достигат 13 хиляди.

Общият персонал на музеите през 2020 г. е 301 души и намалява с 12.8% в сравнение с 2019 година.

1.2. Сценични изкуства

През 2020 г. в действащите два театъра в област Варна са организирани 434 представления, посетени от 49 хил. зрители, като в сравнение с 2019 г. представленията намаляват с 47.7%, а посещенията - със 77.4%. Средният брой посетители на едно представление е 113 и намалява със 149 в сравнение с 2019 година.

Разпределението на театрите по вид и реализирани постановки през 2020 г. е следното:

- 1 драматичен театър с 205 представления;
- 1 куклен театър с 299 представления.

През 2020 г. в област Варна развиват дейност 3 професионални ансамбъла за народни песни и танци. Броят на представленията намалява с 68.6%, а на посещенията - с 61.2% в сравнение с 2019 година.

Дружества, сдружения и музикални компании са организирани 7 рецитала (художествено слово), посетени от 1 350 зрители.

През 2020 г. в област Варна са осъществени 117 концерта, посетени от 39 хил. лица. Най-често са организирани фолклорни концерти - 28, посетени от 14 хил. лица, което е 34.3% от всички посетители на концерти.

1.3. Библиотеки

През 2020 г. библиотеките с фонд над 200 хил. библиотечни единици в област Варна са две, като броят им остава непроменен в сравнение с предходната година. Общият им фонд се състои от 1 174 хил. библиотечни документа - книги, продължаващи издания - вестници, списания, бюлетини и др., като с най-висок дял от общия фонд в наблюдаваните библиотеки са книгите - 74.9% (879 хиляди).

Регистрираните читатели са 16 хил., което е с 11.9% по-малко в сравнение с предходната година. Посещенията намаляват с 39.4% и достигат 105 хиляди. Заетият библиотечен фонд е 227 хил. библиотечни единици.

2. Аудио-визуална дейност

Аудио-визуалната дейност включва филмовото производство, дейността на кината, както и радио- и телевизионната програмна дейност.

2.1. Кина

В края на 2020 г. кината в област Варна са 5, а киноекраните - 34. В сравнение с 2019 г, броят на кината и киноекраните остава непроменен. Мултиплексите¹ са три и в тях са осъществени 95.7% от всички прожекции и 89.1% от посещенията.

През 2020 г. в сравнение с предходната година прожекциите в кината намаляват с 46.2%, а посещенията - със 73.0%. Прожектирани са 422 филма, които според националността им се разпределят, както следва: 75 български, 133 европейски, 174 от САЩ и 40 от други страни.

2.2. Телевизионна програмна дейност

През 2020 г. в област Варна функционират два регистрирани и лицензирани български телевизионни оператора. Броят им остава непроменен в сравнение с предходната година.

¹ Стационарно кино с 8 и повече екрана.

Методологични бележки

Информация за дейността на **музеите** се получава в резултат на регулярно провеждано годишно наблюдение. Тяхната дейност се характеризира чрез: музейните фондови единици, посетителите; културно-просветната работа; персонала; приходите и разходите и материално-техническата база. Броят на музеите е в съответствие със Закона за културното наследство (обн., ДВ, бр. 19 от 13 март 2009 г.), като се отчита само регистрираните музеи, извършвали дейност през съответната година и не се включват филиалите.

Сценичните изкуства са предмет на отделно годишно изследване. Единици на наблюдение са театрите, оперите, оперетите, цирковете, музикалните колективи, дружествата и сдруженията, които са организирали и провели рецитали и концерти (естрадни, фолклорни, симфонични, камерни, хорови, на духови оркестри, смесени и други). Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: сцени, места, представления, посетители, постановки по националност на автора, включително нови постановки.

Предмет на годишно статистическо наблюдение е и дейността на **библиотеките** с библиотечен фонд над 200 хиляди единици. Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: библиотечен фонд (книги, продължаващи издания и други библиотечни документи), читатели, посещения, зает библиотечен фонд, персонал, приходи и разходи, компютри, площ на библиотеките.

Дейността на **кината** се обхваща чрез следните основни характеристики: места, екрани, прожекции, зрители, приходи от билети. Не се наблюдават киноklubовете и подвижните кина.

Дейността на **радио- и телевизионните оператори** се обхваща чрез следните основни характеристики: предавания по функция в часове, приходи и разходи.

Повече информация и данни от изследванията в областта на културата могат да се намерят на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg/bg/node/3552/>) и в Информационна система ИНФОСТАТ на НСИ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=36).